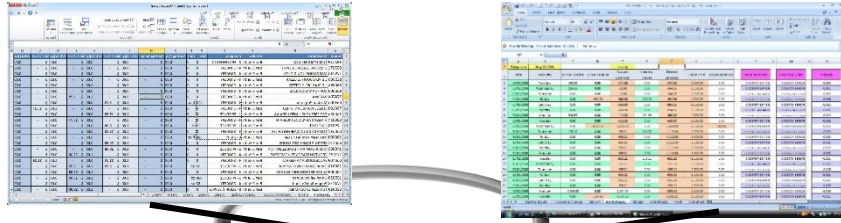

VERİ MADENCİLİĞİ

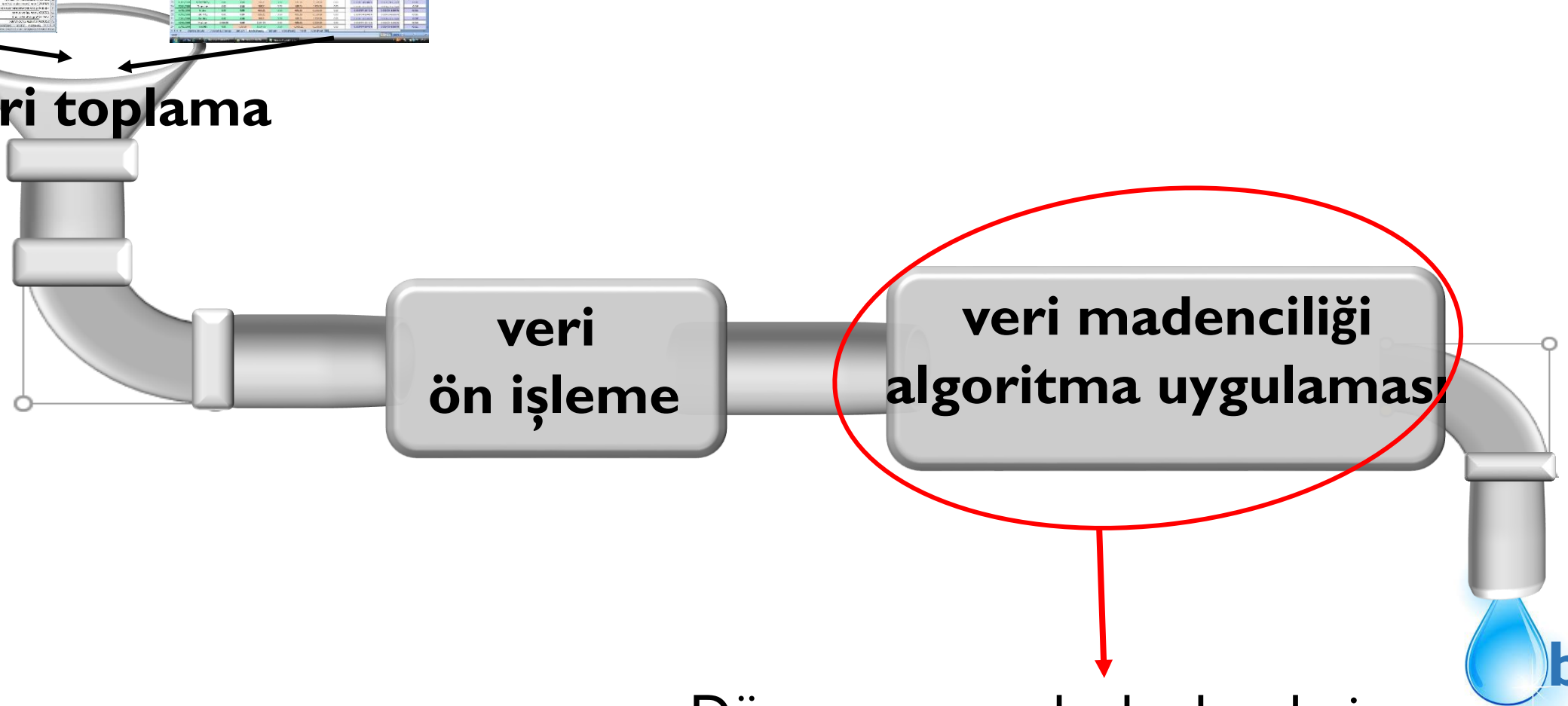
Fırat İsmailoğlu, PhD

Sınıflandırmaya Giriş – KNN – Perseptron

veri toplama

**veri
ön işleme**

**veri madenciliği
algoritma uygulaması**

bilgi

Dönem sonuna kadar burdayız.

Sınıflandırma

Sınıflandırma veri madenciliğindeki en önemli görevlerden biridir.

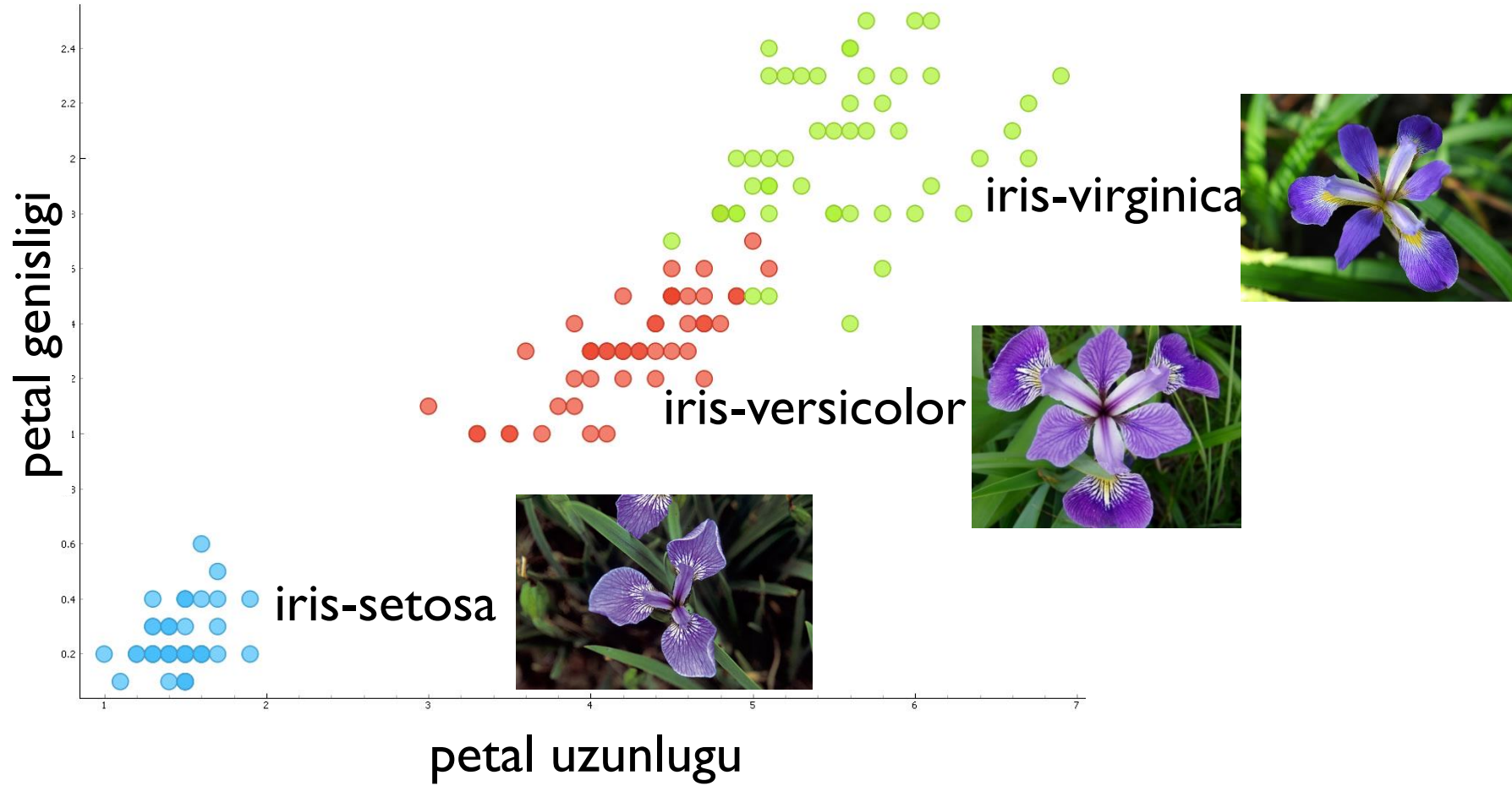
Sınıflandırmada amacımız bize verilen etiketli/sınıflandırılmış veri setini (eğitim setini) kullanarak bir veri madenciliği algoritması vasıtasıyla bir sınıflandırıcı (model) elde etmektir. Daha sonra bu sınıflandırıcıyı sinifi bilinmeyen (etiketlenmemiş) örnekler (test seti) üzerine uygular ve bu örneklerin sinifini tahmin ederiz.

Sınıflandırma Örnekleri:

- Tümör hücrelerini iyi yada kötü huylu olarak sınıflandırmak
- Kredi kartı harcamalarını yasal yada hileli olarak sınıflandırmak
- Haberleri finans, hava, spor... olarak sınıflandırmak
- Mailleri spam yada değil olarak sınıflandırmak
- Atılan tweet'leri içerdiği duyguya göre (üzgün, sinirli, mutlu, heyecanlı) sınıflandırmak (duygu analizi yapmak)

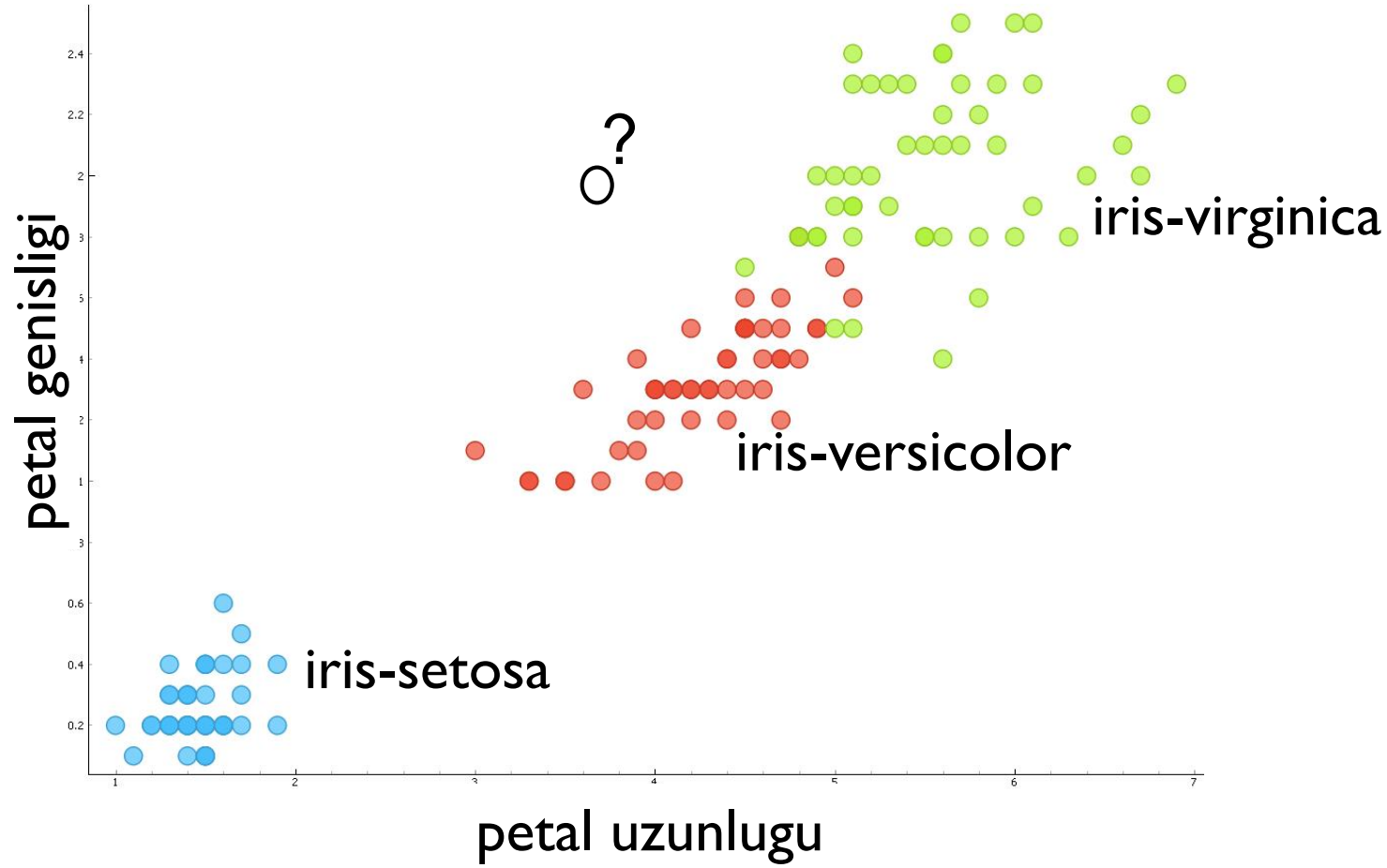

iris veri seti

- Burada iris çiçeğinin üç farklı sınıfı (türü) görülmüyor.
- Her bir sınıfın kendine has özellikleri olduğunu varsayacağız.
- Aynı sınıfa ait örnekler birbirine benzer iken farklı sınıfa ait örnekler birbirinden farklıdır.

iris veri seti

Amaç:

Sınıflandırmada amacımız sinifi bilinmeyen bir örneğin (objenin) sinifi bilinen objeleri kullanarak sinifini tahmin etmektir.

Yukarıdaki örnekte renkli noktaların (eğitim örnekleri) sınıfları biliniyor, renksiz örneğin (test örneği) ise sinifi bilinmiyor. Amacımız bu örneği buradaki üç sınıftan biriyle eşleştirmek, yani sinifini tahmin etmek.

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
4.9	3.1	1.5	0.1	Iris-setosa
4.4	3.0	1.3	0.2	Iris-setosa
5.1	3.4	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.3	0.3	Iris-setosa
4.5	2.3	1.3	0.3	Iris-setosa
4.4	3.2	1.3	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.6	0.6	Iris-setosa
5.1	3.8	1.9	0.4	Iris-setosa
4.8	3.0	1.4	0.3	Iris-setosa
5.1	3.8	1.6	0.2	Iris-setosa
4.6	3.2	1.4	0.2	Iris-setosa
5.3	3.7	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.3	1.4	0.2	Iris-setosa
7.0	3.2	4.7	1.4	Iris-versicolor
6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor
6.6	2.9	4.6	1.3	Iris-versicolor
5.2	2.7	3.9	1.4	Iris-versicolor
5.0	2.0	3.5	1.0	Iris-versicolor
5.9	3.0	4.2	1.5	Iris-versicolor
6.0	2.2	4.0	1.0	Iris-versicolor
6.1	2.9	4.7	1.4	Iris-versicolor
5.6	2.9	3.6	1.3	Iris-versicolor

Sınıflandırma görevi için bir sınıflandırıcı/model (classifier) inşa ederiz.

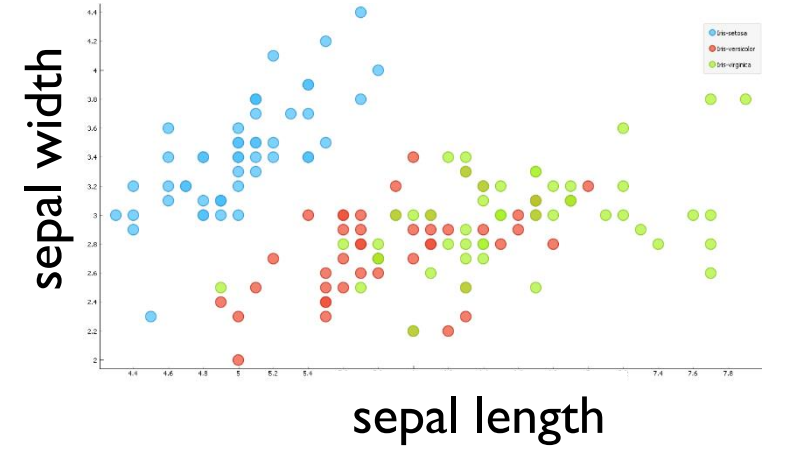
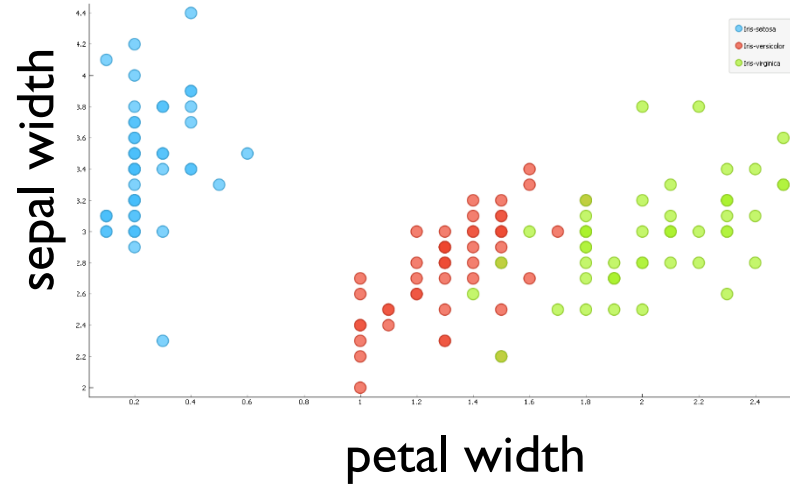
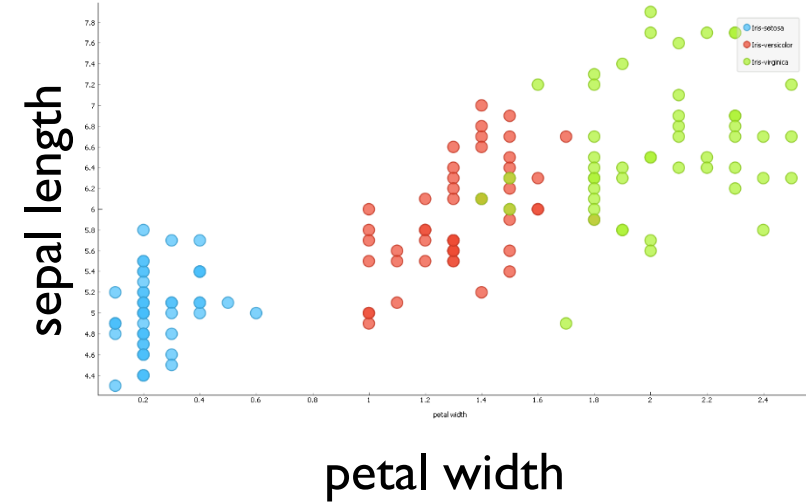
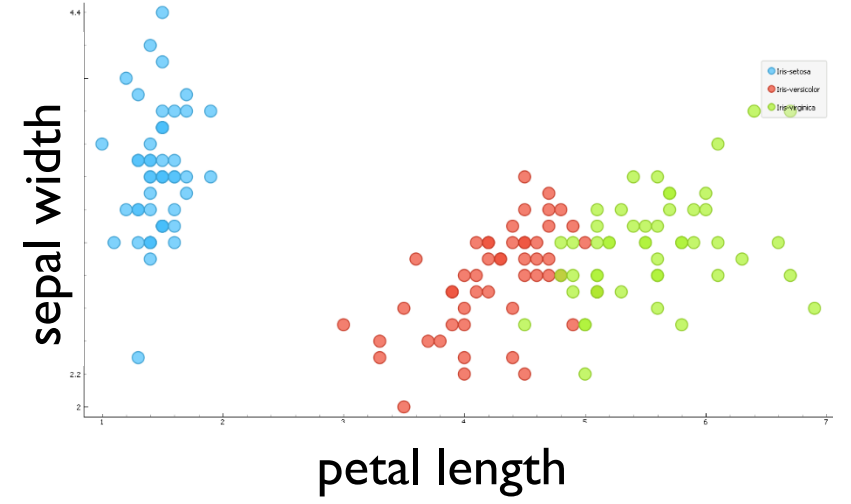
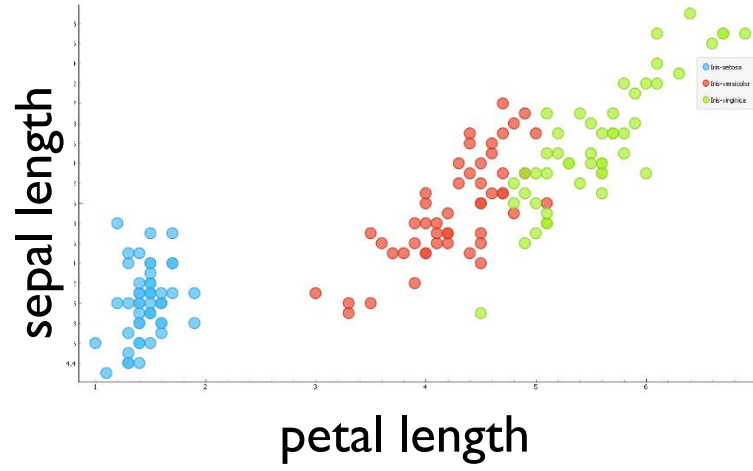
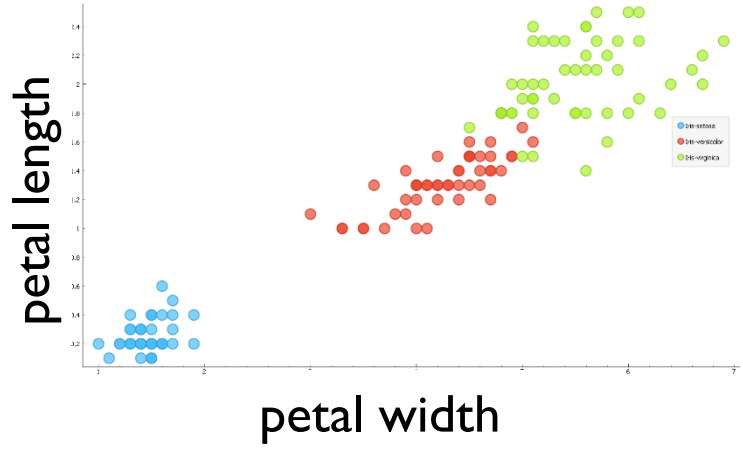
Sınıflandırıcı giriş uzayından çıkış uzayına bir fonksiyondur:

$$f: X \rightarrow Y$$

Burada X 'in elemanları bir vektördür.

ör. $(4.9, 3.1, 1.5, 0.1) \in X$

X giriş uzayı (input space) Y çıkış uzayı (output space)

Çeşitli özellik çiftlerine göre iris türlerinin dağılımı

Sınıflandırıcı (Classifier) İnşaaası

Bir sınıflandırıcı inşa ederken genel olarak verilen veri seti %70 ve %30 ve oranında rastgele ikiye ayrılır.

Verinin %70'lik kısmı eğitim seti (training set) olur. Eğitim seti sınıflandırma algoritmasına verilir. Yada başka bir deyişle sınıflandırma algoritması eğitim setindeki örneklerle eğitilir. Eğitilen sınıflandırma algoritması ürün olarak bir sınıflandırıcı verir.

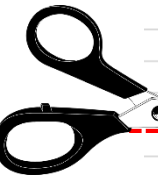
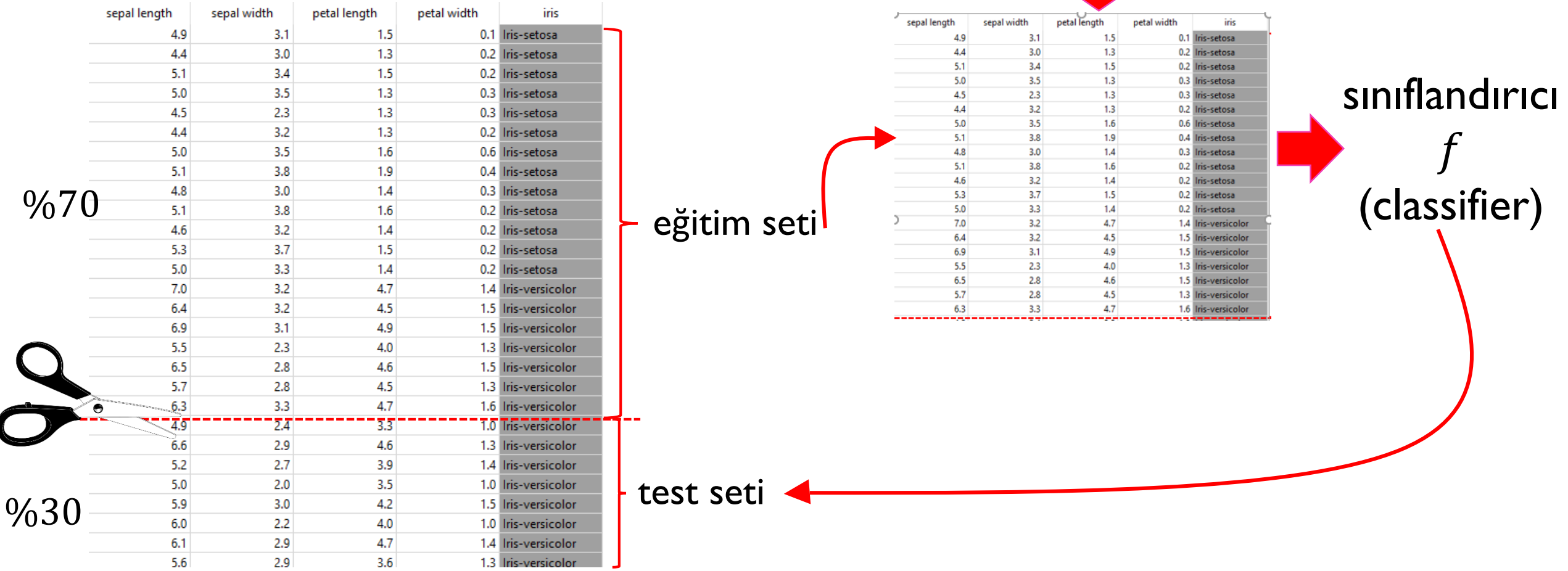
Elde edilen sınıflandırıcı verinin kalan %30'lik kısmına (test seti) uygulanır. Sınıflandırıcının buradaki performansı test edilir, ve daha sonra rapor edilir.

Sınıflandırıcı (Classifier) İnşası

sınıflandırma algoritması

%30

Notlar...

Veri seti %70- %30 ayrilirken örneklerden rastgele secilim yapilir.Yani örneklerin rastgele %70 'i secilir, bunlar eğitim setini olusturur. Kalan %30 'luk kisim test seti olur.

Bazen, veri setinde bazi siniflardan cok az ornek olur. (ornegin 90 tane A sinifindan 5 tane B sinifindan). Böyle bir durumda rastgele secilim yaptigimizda az sinifin orneklerinin (B'nin) tamamı egitim setine gidebilir;siniflandiriciyi test ederken yalnızca baskin siniftaki (A) performansini test etmiş oluruz. O yuzden böyle durumlarda hem egitim setinde hem de test setinde butun siniflardan ornekler oldugundan emin olunmaya calisilir.

Siniflandiricinin perfomansi test seti uzerine olculur.Test setindeki örnekleri siniflandirici daha önce hic görmediginden bu test uzerinden elde edilen perfomans degeri siniflandiricinin perfomansini tarafsiz/önyargisiz (unbiased) olarak verir.

Bu performans degeri siniflandiricinin genelleme yapabilme kapasitesi (generalization power) ile ilgili ipucu verir. Böylece ileride örnekleri ne kadar iyi siniflandiracagi hakkında bir öngörümüz olur.

k-En Yakın Komşu Algoritması (k-Nearest Neighbour) (Komşunun Yaptığını Yap)

k-en yakın komşu algortimasında her bir test örneğinin eğitim setindeki bütün örneklerle uzaklıkları hesaplanır. Eğitim setindeki örneklerden en yakın k tanesi bulunur. Bulunan k tane komşu içerisinde hangi sınıf en yaygınsa o sınıf test örneğinin sınıfı olarak tahmin edilir.

ör.

Cinsiyet	Yaş	Medeni Hal	Eğitim	Aylık Gelir(TL)	Kredi Geçmiş	Kredi Ödendi mi?
1	61	1	4	6600	1	1
1	26	0	2	1900	0	0
0	33	1	3	4800	1	0
0	39	0	4	8200	1	1

Eğitim Seti

Sınıf

0	30	0	3	5600	1
---	----	---	---	------	---

Test örneği

cinsiyet 1:erkek 0: kadın; medeni hal: 1: evli 0 bekar; eğitim: 1:ilkokul, 2: lise, 3: üniversite, 4: lisansustu; kredi geçmiş: 1:temiz, 0 temiz değil; kredi ödendi mi: 1 aldığı krediyi odedi, 0 odemedi

Öklid uzakligina göre test örneğinin eğitim örneklerine uzakliklari ilk sutunda verilmistir.

k 'yi 3 alalim.Yani en yakın üç tane komşusuna bakalim.

Uzaklık	Kredi ödendi mi?
1000	1
3600	0
800	0
2600	1

En yakın komşular. Bu komşularin ikisi aldigi krediyi ödemiş, biri odememistir. Şu halde test örneğini 1 olarak siniflandiririz.Yani krediyi odeyeceğini tahmin ediyoruz.

Öklid Uzakligi: x ve x' , n boyutunda iki vektor olsun. x_i , x 'in i .elemani olsun ($i = 1, \dots, n$).

x ve x' arasindaki oklid uzakligi:

$$d_{oklid}(x, x') = \sqrt{(x_1 - x'_1)^2 + \dots + (x_n - x'_n)^2} = \left(\sum_{i=1}^n (x_i - x'_i)^2 \right)^{\frac{1}{2}}$$

ör. Test örneğinin ikinci eğitim örneğine uzaklığının hesaplanması:

$$\sqrt{(0 - 1)^2 + (30 - 26)^2 + (0 - 0)^2 + (3 - 2)^2 + (5600 - 1900)^2 + (1 - 0)^2}$$

Bu uzaklık hesabı $(5600 - 1900)^2$ tarafından domine edilir!! Bu yüzden aylık gelir, sınıflandırma tahminimize en büyük katkıyı yaparken, diğer özelliklerin (örneğin kredi geçmişinin) tahminimize katkısı çok az olur.

Bu problemi aşmak için kolonları (özellikleri) normalize ederiz. Böylece her kolon aynı aralıkta yer alır. Bu ise her özelliğin uzaklık hesabına aynı derecede katkıda bulunmasını sağlar!

Min-Max Normalizasyonu

Min-max normalizasyonu ile her bir kolondaki değerler $[0 - 1]$ aralığında yer alır.

Değerleri $[0 - 1]$ aralığına getirmek için her bir kolonda, o kolonun minimum değeri kolondaki değerlerden çıkarılır daha sonra bu değerler $max - min$ farkına bölünür.

i . örneğin (i . satırın) j . özelliği (kolonu) x_j^i $\leftarrow$ $\frac{x_j^i - \text{min}}{\text{max} - \text{min}}$ $\rightarrow$ j . kolonun minimum degeri

j . kolonun maximum degeri

Normalizyon sonrası:

Cinsiyet	Yaş	Medeni Hal	Eğitim	Aylık Gelir(TL)	Kredi Geçmiş	Kredi Ödendi mi?
1	1	1	1	0.74	1	1
1	0	0	0	0	0	0
0	0.2	1	0.5	0.46	1	0
0	0.37	0	1	1	1	1

Eğitim Seti

0	0.11	0	0.5	0.58	1
---	------	---	-----	------	---

→ Test örneği

Normalizasyon sonrası oluşan uzaklıklar:

Uzaklık	Kredi ödendi mi?
1.75	1
1.61	0
1.01	0
0.7	1

En yakın komşular. Bu komşuların ikisi aldığı krediyi ödemiş, biri ödemiştir. Test örneğini 0 olarak sınıflandırırız. Yani krediyi ödeyemeyeceğini tahmin ediyoruz!

Ağırlıklandırılmış Uzaklık Fonksiyonu (Weighted Distance Function)

Eğer bazı özelliklerin uzaklık hesabında daha önemli bazılarının ise daha az önemli olduğunu düşünüyorsak, bu düşüncemizi uzaklık hesabına yansıtabiliriz. Bunun için önemli gördüğümüz özelliğe (kolona) yüksek bir ağırlık atarız, önemsiz ise daha düşük bir ağırlık atarız.

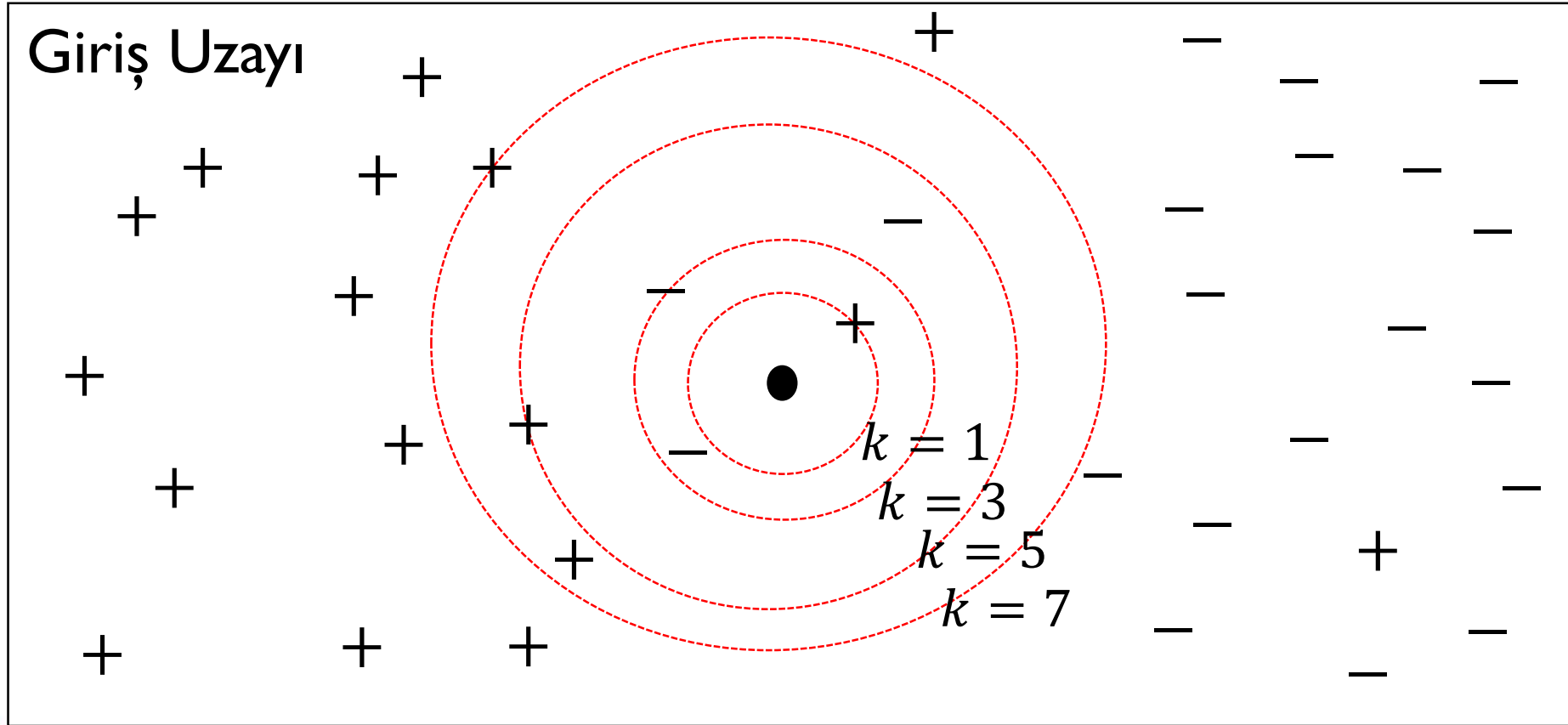
$$d_{w\_oklid}(x, x') = \sqrt{w_1(x_1 - x'_1)^2 + \dots + w_n(x_n - x'_n)^2} = \left(\sum_{i=1}^n w_i(x_i - x'_i)^2 \right)^{\frac{1}{2}}$$

Peki k Ne Olmalıdır?

k -en yakın komşu algoritmasında k , test örneğinin uzaklık hesabından sonra dikkate alınacak komşu sayısını belirtir.

k genellikle 1, 3, 5 ... gibi bir tek sayı olarak alınır; fakat k bir parametredir ve kaç alınacağına dikkatlice karar verilmelidir.

- + pozitif eğitim örneği
- negatif eğitim örneği
- test örneği

Peki k Ne Olmalıdır?

k	# Poz. Eđt. Örneği	# Neg. Eđt. Örneği	Karar
1	1	0	Pozitif
3	1	2	Negatif
5	2	3	Negatif
7	4	3	Pozitif

Test örneğini pozitif olarak mı negatif olarak mı sınıflandıracamız k seçimine bağlıdır!

Doğrulama (Validation) Seti ile Parametre Belirleme

Eğer kullandığımız sınıflandırma algoritması parametrik ise (yani ayarlanması gereken parametre yada parametreler içeriyorsa) bir doğrulama kümesi kullanırız.

Burada temel mantık algoritmanın farklı parametreler kullandığımız zamanki performansını bağımsız bir set (doğrulama kümesi) üzerinde ölçmektir. En yüksek performansı getiren parametre, algoritmanın parametresi olarak seçilir.

Genel kural veri setini %50 eğitim seti, %25 doğrulama seti ve %25 test seti olacak şekilde üçe bölmektir.

%50

%25

%25

sınıflandırma algoritması

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
4.9	3.1	1.5	0.1	Iris-setosa
4.4	3.0	1.3	0.2	Iris-setosa
5.1	3.4	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.3	0.3	Iris-setosa
4.5	2.3	1.3	0.3	Iris-setosa
4.4	3.2	1.3	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.6	0.6	Iris-setosa
5.1	3.8	1.9	0.4	Iris-setosa
4.8	3.0	1.4	0.3	Iris-setosa
5.1	3.8	1.6	0.2	Iris-setosa
4.6	3.2	1.4	0.2	Iris-setosa
5.3	3.7	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.3	1.4	0.2	Iris-setosa
7.0	3.2	4.7	1.4	Iris-versicolor

eğitim seti

f_1

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

doğrulama seti

perform₁

sınıflandırma algoritması

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
4.9	3.1	1.5	0.1	Iris-setosa
4.4	3.0	1.3	0.2	Iris-setosa
5.1	3.4	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.3	0.3	Iris-setosa
4.5	2.3	1.3	0.3	Iris-setosa
4.4	3.2	1.3	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.6	0.6	Iris-setosa
5.1	3.8	1.9	0.4	Iris-setosa
4.8	3.0	1.4	0.3	Iris-setosa
5.1	3.8	1.6	0.2	Iris-setosa
4.6	3.2	1.4	0.2	Iris-setosa
5.3	3.7	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.3	1.4	0.2	Iris-setosa
7.0	3.2	4.7	1.4	Iris-versicolor

eğitim seti

f_2

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

doğrulama seti

perform₂

sınıflandırma algoritması

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
4.9	3.1	1.5	0.1	Iris-setosa
4.4	3.0	1.3	0.2	Iris-setosa
5.1	3.4	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.3	0.3	Iris-setosa
4.5	2.3	1.3	0.3	Iris-setosa
4.4	3.2	1.3	0.2	Iris-setosa
5.0	3.5	1.6	0.6	Iris-setosa
5.1	3.8	1.9	0.4	Iris-setosa
4.8	3.0	1.4	0.3	Iris-setosa
5.1	3.8	1.6	0.2	Iris-setosa
4.6	3.2	1.4	0.2	Iris-setosa
5.3	3.7	1.5	0.2	Iris-setosa
5.0	3.3	1.4	0.2	Iris-setosa
7.0	3.2	4.7	1.4	Iris-versicolor

eğitim seti

f_n

sepal length	sepal width	petal length	petal width	iris
6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

doğrulama seti

perform_n

eğitim seti

doğrulama seti

test seti

sınıflandırma algoritması her defasında farklı bir parametre kullanıyor!

6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

$perform_1$

doğrulama seti

6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

$perform_2$

doğrulama seti

...

6.4	3.2	4.5	1.5	Iris-versicolor
6.9	3.1	4.9	1.5	Iris-versicolor
5.5	2.3	4.0	1.3	Iris-versicolor
6.5	2.8	4.6	1.5	Iris-versicolor
5.7	2.8	4.5	1.3	Iris-versicolor
6.3	3.3	4.7	1.6	Iris-versicolor
4.9	2.4	3.3	1.0	Iris-versicolor

$perform_n$

doğrulama seti

Doğrulama setindeki performansı en yüksek olan sınıflandırıcı seçilir. Bu sınıflandırıcı final sınıflandırıcımız olur. Diyelim ki bu f_2 olsun. f_2 'yi test set için çalıştırıp, f_2 'nin test setindeki performansını rapor ederiz.

f_2

6.6	2.9	4.6	1.3	Iris-versicolor
5.2	2.7	3.9	1.4	Iris-versicolor
5.0	2.0	3.5	1.0	Iris-versicolor
5.9	3.0	4.2	1.5	Iris-versicolor
6.0	2.2	4.0	1.0	Iris-versicolor
6.1	2.9	4.7	1.4	Iris-versicolor
5.6	2.9	3.6	1.3	Iris-versicolor

test seti

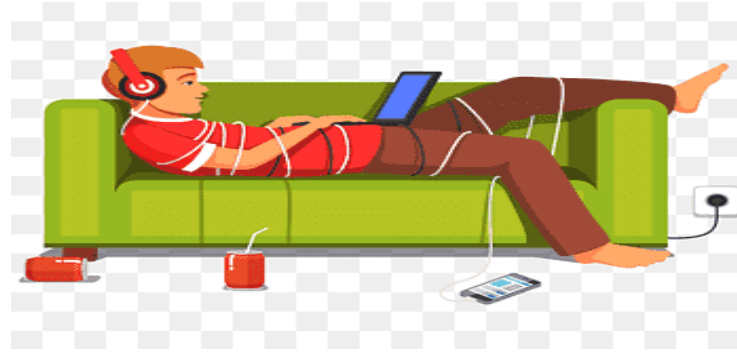
Doğrulama (Validation) Seti ile k -En Yakın Komşu'da k Belirleme

- 1) Veri seti %50 eğitim seti, %25 doğrulama seti ve %25 test seti olacak şekilde üçe bölünür.

- 2) Her bir farklı k değeri ($k = 1, 3, 5, 7, \dots$) için:
  - Doğrulama setindeki her eleman için:
    - Eğitim setindeki k tane komşusu bulunur.
    - Bulunan komşulardaki en yaygın sınıf bulunur.
    - Bulunan sınıf doğrulama setinin elemanının sınıfı olarak tahmin edilir.
  - Doğrulama setindeki elemanlarının yüzde kaçının sınıfının doğru olarak tahmin edildiği hesaplanır.

- 3) En yüksek tahmin yüzdesi veren k seçilir.

k-En Yakın Komşu Algoritması Üzerine Notlar..

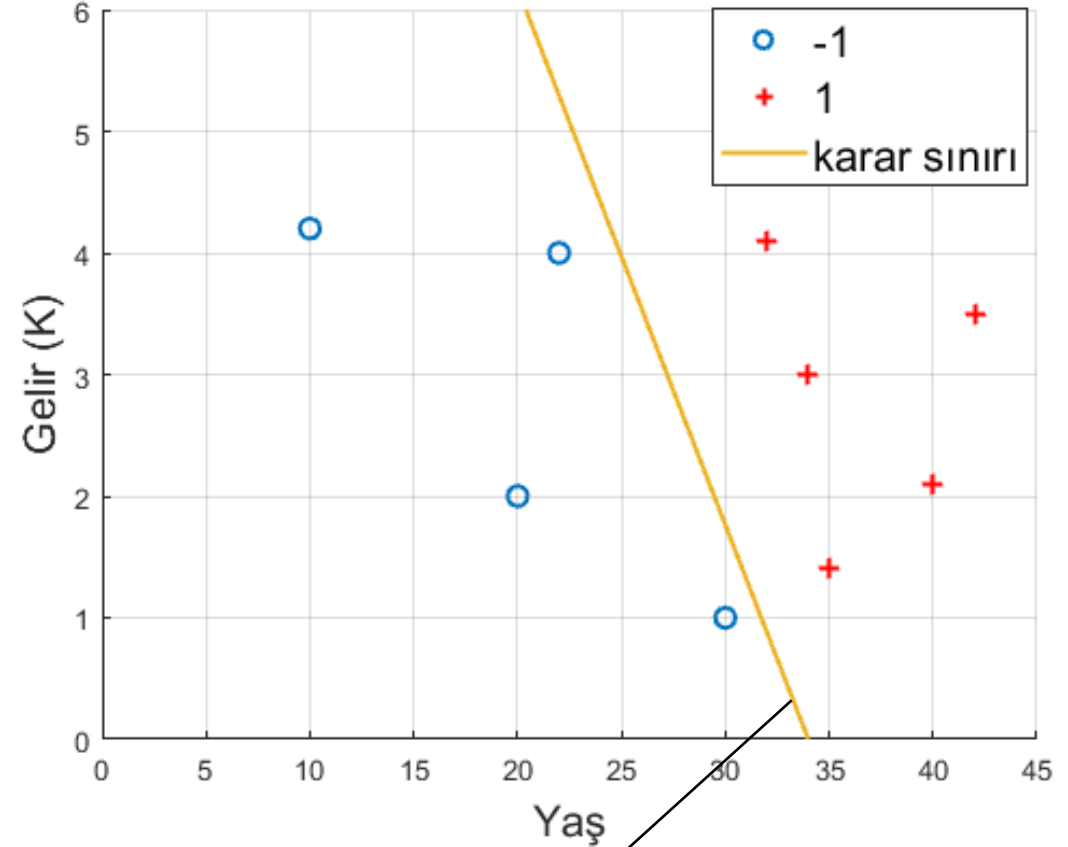
- 1) *k*-en yakın komşu algoritması bir tembel öğrenme örneğidir. Bir test örneğiyle karşılaşıncaya kadar hiçbir şey yapılmaz, bir sınıflandırıcı, bir model inşa edilmez. Onun yerine eğitim setinin tamamı hafızada tutulur.

- 2) Her bir test örneği için eğitim setinin tamamı taranarak en yakın komşular bulunmaya çalışılır. Bu da tahminimize yavaşlık getirir.
- 3) *k*-en yakın komşu, örnekler arasındaki uzaklığı temel alır. Bu uzaklıklar boyutun genişliğinden (özellik sayısından) negatif olarak etkilenir: boyut arttıkça örnekler birbirinden uzaklaşır. Dolayısıyla *k*-en yakın komşu boyutun lanetinden (curse of dimensionality) etkilenir. Bu yüzden *k*-en yakın komşu algoritmasına başlamadan önce özellik sayısını azaltmak önemli bir adımdır.

Perceptron Algoritması

Yaş (x_1)	Gelir(K) (x_2)	Kredi Ödeme Durumu
30	1	-1
20	2	-1
22	4	-1
10	4.2	-1
35	1.4	1
34	3	1
32	4.1	1
40	2.1	1
42	3.5	1

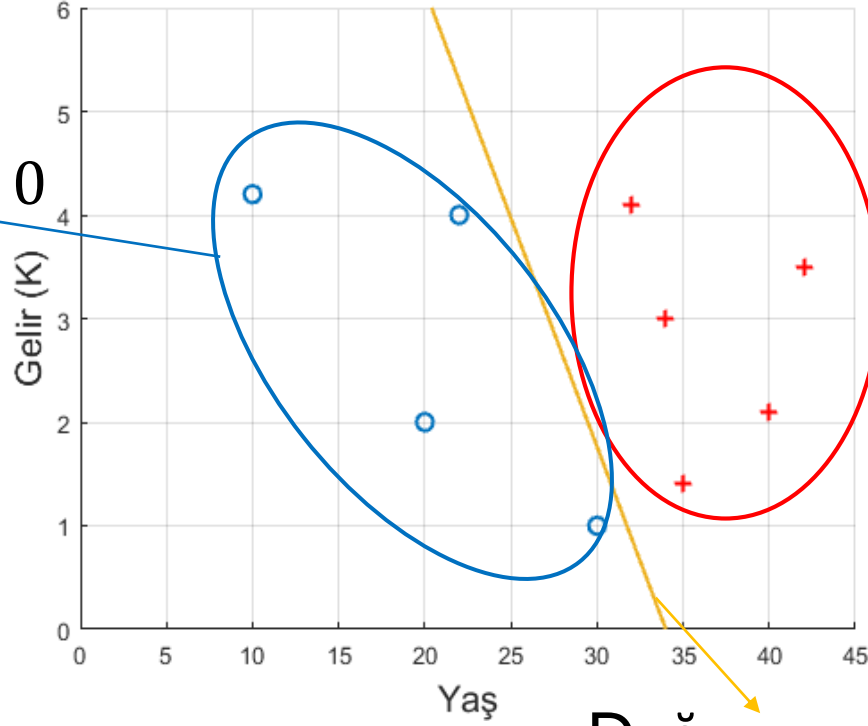
Pozitif ve negatif örnekleri doğrusal olarak ayıran $w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 = 0$ doğrusunu arıyoruz. Bu doğrunun diğer adı 'karar sınırı' (decision boundary) dir.

Perceptron Algoritması

Negatif örneklerde

$$w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 < 0$$

Pozitif örneklerde

$$w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 > 0$$

Doğru üzerinde

$$w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 = 0$$

Amacımız eğitim setini kullanarak w_0 , w_1 ve w_2 katsayılarını bulmak. Bu katsayılar bir kere bulunduğunda test örneklerini

$$f = \text{sign}(w_0 + \sum_{i=1}^2 w_i x_i)$$

fonksiyonu ile -1 veya $+1$ olarak sınıflandırabiliriz.

Not 1: *sign*, işaret (signature) fonksiyonudur: $sign(x) = \begin{cases} +1, & x > 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases}$

Not 2: w_0, w_1 ve w_2 katsayılarını bulmak demek veri setini özetlemek demektir! Bu katsayıları bulduktan sonra, eğitim setini hafızada tutmak zorunda değiliz. Hatırlarsak k-en yakın komşu algoritmasında eğitim setini her zaman hafızada tutuyorduk.

Perceptron (Algılayıcı) Algoritması

Perceptron algoritması eğer pozitif ve negatif örnekler birbirinden bir doğru ile ayrılabilirse bu doğruyu bulmayı garanti eder.

İteratif bir algoritmadır. Her bir iterasyonda eğitim setinin bütün örnekleri kontrol edilir. Eğer bir örnek yanlış sınıflandırılmışsa o örnek sınıfı ile çarpılıp o anki $w = (w_0, w_1, \dots, w_n)$ vektörüne eklenir.

Yanlış sınıflandırılan bir örnek kalmadığında algoritma sonlanır.

örneğin (x^j, y^j) yanlış sınıflandırılmış bir eğitim örneği olsun: $\text{sign}(w_0 + \sum_{i=1}^n w_i x_i^j) \neq y^j$

Bu durumda $w = (w_0, w_1, \dots, w_n)$ vektörünün güncellenmesi şu şekilde olur.

$$\begin{aligned}w_0 &:= w_0 + y^j \\w_1 &:= w_1 + y^j \cdot x_1^j \\&\dots \\w_n &:= w_n + y^j \cdot x_n^j\end{aligned}$$

Son olarak,

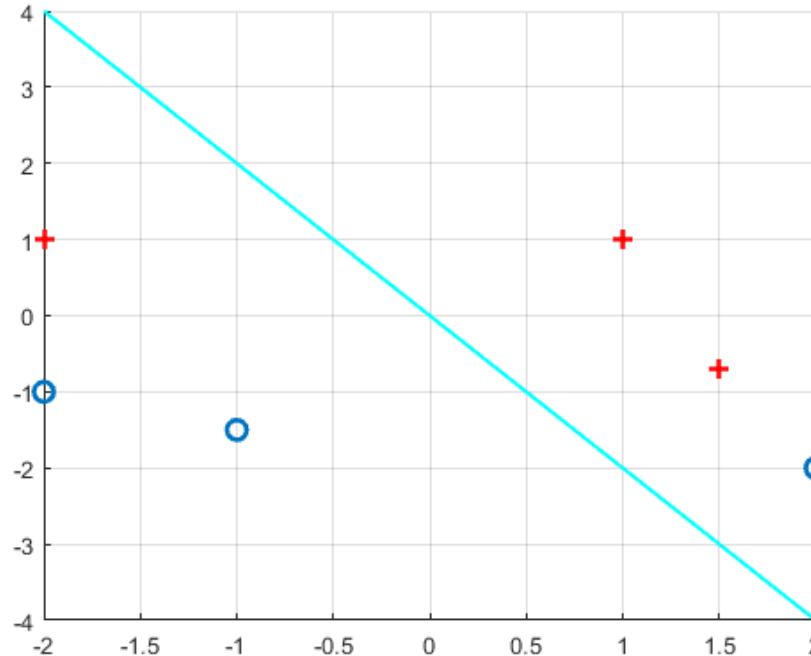
Perceptron algoritmasının iterasyonun daha cabuk sonlanması için adım büyüklüğü (step size) yada öğrenme oranı (learning rate) denilen bir η sabiti kullanılır. Örnekler η ile carpılarak w 'ya eklenir:

$$\begin{aligned}w_0 &:= w_0 + \eta \cdot y^j \\w_1 &:= w_1 + \eta \cdot y^j \cdot x_1^j \\&\dots \\w_n &:= w_n + \eta \cdot y^j \cdot x_n^j\end{aligned}$$

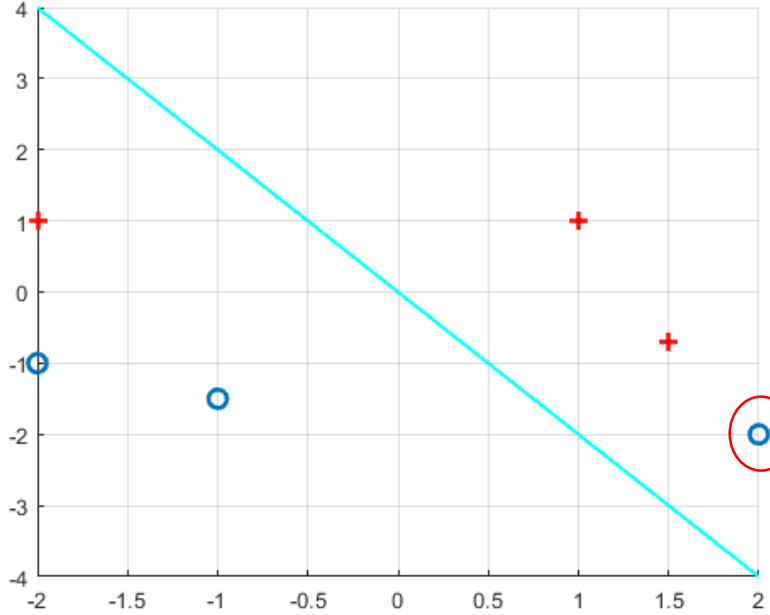

- η (eta) $[0,1]$ arasi bir deger alır. η veriden öğrenilmez. Algoritmanın başında ne alınacağına karar verilir. Örneğin $\eta = 0.1$ alalım, yada $\eta = 0.2$ alalım gibi.
- $w = (w_0, w_1, \dots, w_n)$ vektörünün başlangıç degeri olarak genelde $w = (0,0, \dots, 0)$ vektörü alınır.

ör. Pozitif (+) ve negatif (o) örnekler giriş uzayında aşağıdaki gibi dagilmis olsun. Ve w vektörü başlangıç olarak $w = (0, 1, 0.5)$ olarak verilsin. $\eta = 0.2$ alalım

iter #1:

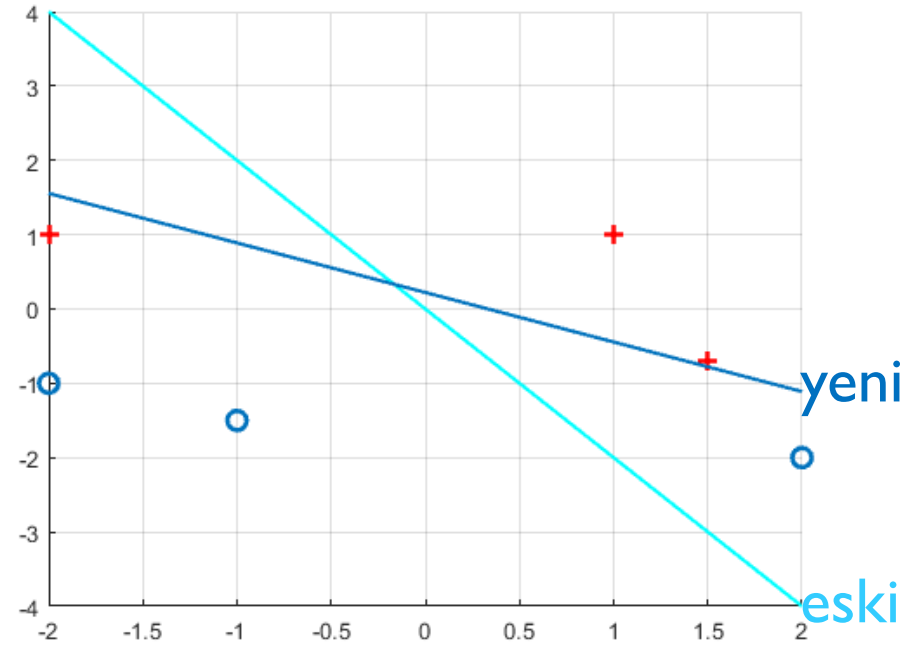
yanlış sınıflandırılmış örnek:

$$\text{sign}(w_0 + \sum_{i=1}^2 w_i x_i) = \text{sign}(0 + 2 \cdot 1 + (-2) \cdot 0.5) = \text{sign}(1) = 1 \neq -1.$$

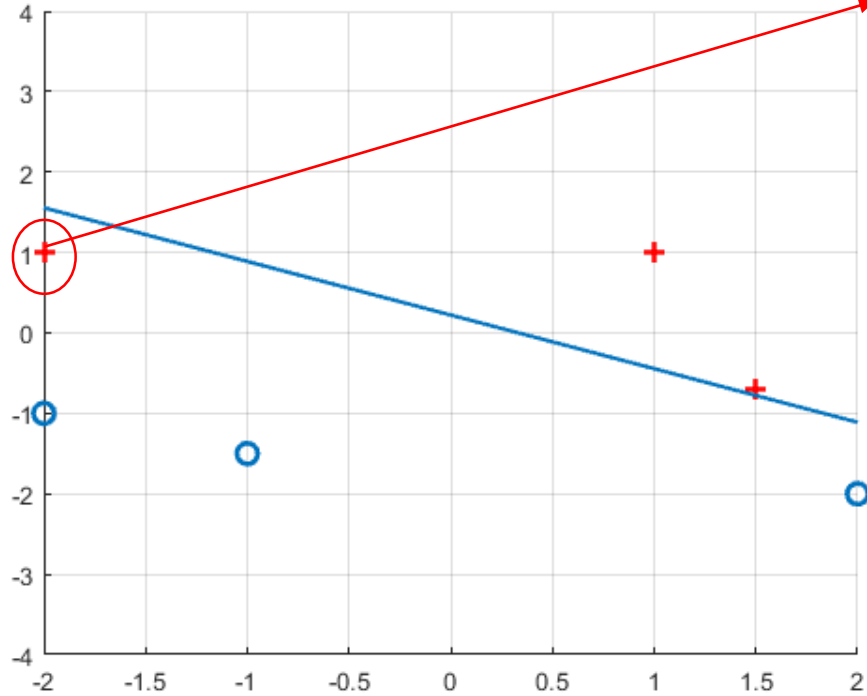
$$w_0 := 0 - 0.2 \cdot 1 = -0.2$$

$$w_1 := 1 - 0.2 \cdot 2 = 0.6$$

$$w_2 := 0.5 - 0.2 \cdot (-2) = 0.9$$

iter #2:

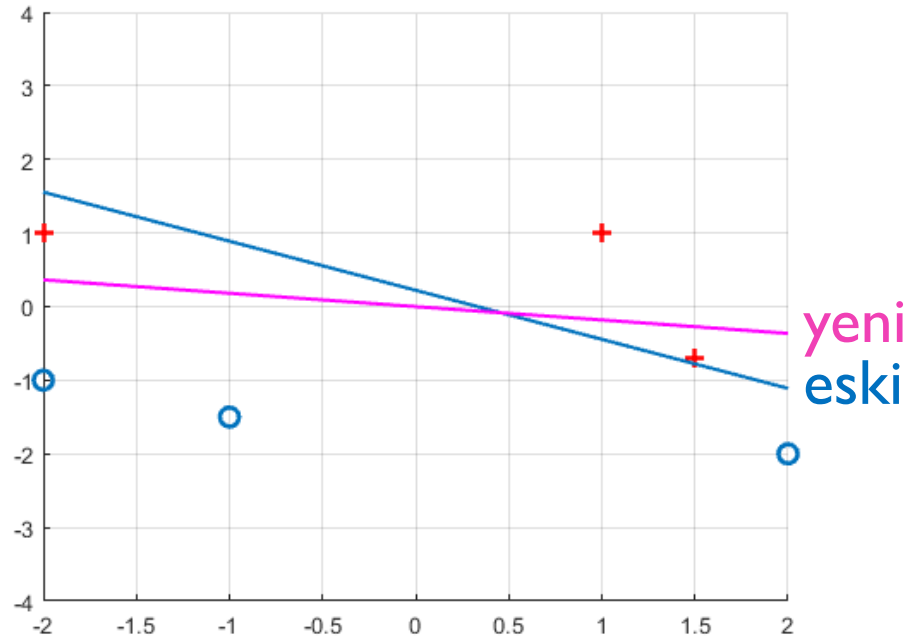
yanlış sınıflandırılmış örnek:

$$\text{sign}(w_0 + \sum_{i=1}^2 w_i x_i) =$$
$$\text{sign}(-0.2 - 2 \cdot 0.6 + 1 \cdot 0.9) = \text{sign}(-0.5) = -1 \neq 1$$

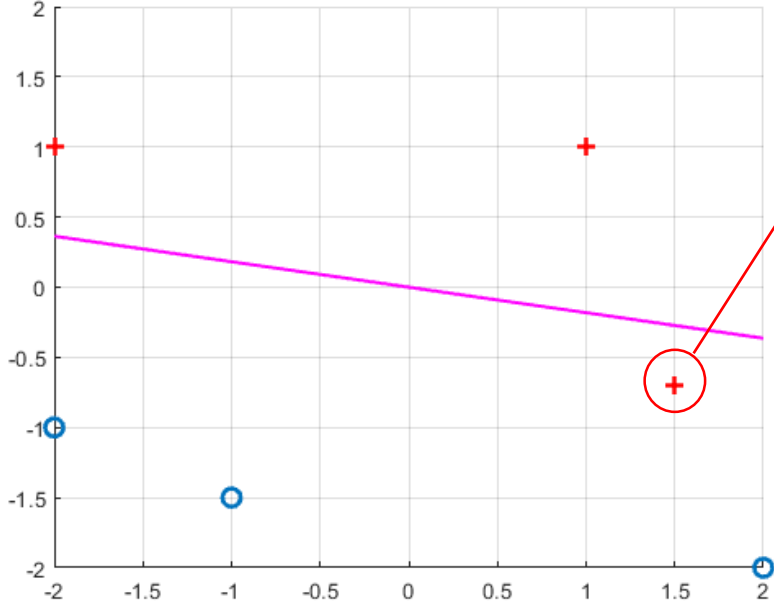
$$w_0 := -0.2 + 0.2 \cdot 1 = 0$$

$$w_1 := 0.6 + 0.2 \cdot (-2) = 0.2$$

$$w_2 := 0.9 + 0.2 \cdot 1 = 1.1$$

iter #3:

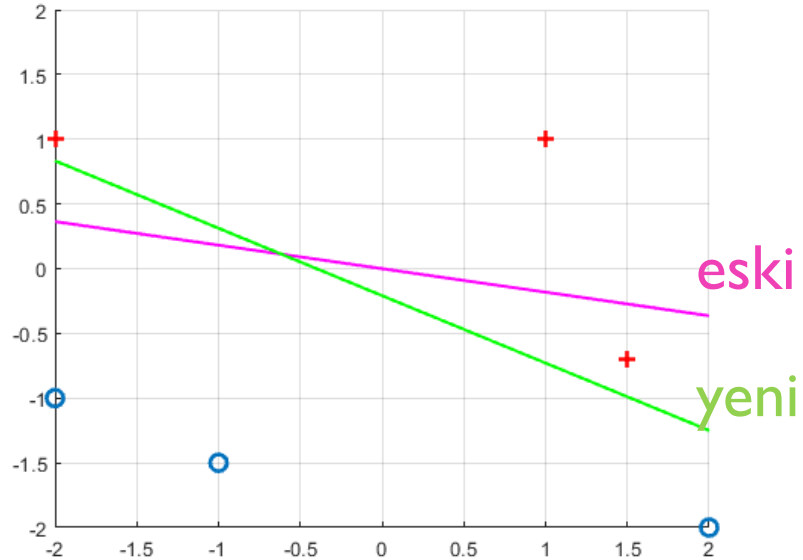
yanlış sınıflandırılmış örnek:

$$\text{sign}(w_0 + \sum_{i=1}^2 w_i x_i) = \text{sign}(0 + 1.5 \cdot 0.2 - 0.7 \cdot 1.1) = \text{sign}(-0.4) = -1 \neq 1$$

$$w_0 := 0 + 0.2 \cdot 1 = 0.2$$

$$w_1 := 0.2 + 0.2 \cdot 1.5 = 0.5$$

$$w_2 := 1.1 + 0.2 \cdot (-0.7) = 0.96$$

Bulunan bu son doğru
pozitif ve negatif
örnekleri
hatasız bir şekilde
ikiye ayırır!

Perceptron Algoritması Pseudo Kod:

Giris: $D = \{(x^1, y^1), \dots, (x^m, y^m)\}$, ($x^i \in \mathbb{R}^n, y^i \in \{-1, 1\}, i = 1, \dots, m$) veri seti
 η adim buyuklugu, $w = (w_0, w_1, \dots, w_n)$ baslangic vektoru

Cikis: $w = (w_0, w_1, \dots, w_n)$ vektoru

1. flag=true

2. **while** flag

3.   flag=false

4.   **for** $(x, y) \in D$ // her bir örnek için

5.   **if** $sign(w_0 + \sum_{i=1}^n w_i x_i) \neq y$ // x eger yanlis siniflandirilmis

6. $w_0 := w_0 + \eta \cdot y$ // w guncelle

7.   **for** $i=1:n$ // w guncelle

8. $w_i := w_i + \eta \cdot y \cdot x_i$

9.   **end for**

10.   flag=true // dongu devam etsin

11.   **end if**

12.   **end for**

13. **end while**

